

სახალხო ბაზუკი

სურათებიანი ჟამათება

გაზეთის № 764

ღამასების № 134

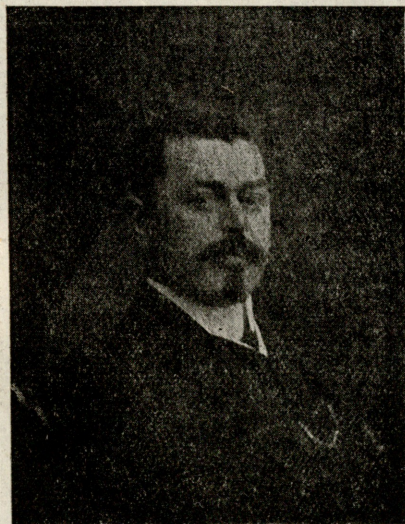
კვირა, 2 დეკემბერი 1912 წ.

უცნაური ბარათი

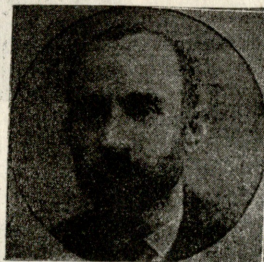
მსურს ის წამი,—როს ამ ბარათს მწერდი ასე სასოებით—
ჩემს ეტრატზე ღრმად ამოვკრა, ღრმად, წითელის ასოებით!..
მსურს წარსულთა ნაფიქრალით აწმყოს რწმენით გავებრძოლო;
მსურს წუთიერ გულის თქმასა საუკუნო ჰქონდეს ბოლო;
მაშ მითხარი! მაშ მითხარი, ეს წერილი საარშიყო
რად მომიძღვენ, რას ფიქრობდი, სად დასწერე, რა დრო იყო?
თუ საწოლზე შესთხზე, ტურფავ, თავს ხილაბანდ გადაკრულმა,—
მაშინ დაე, ეგ ლოგინი სისხლით მორწყოს ამ ჩემ გულმა!..
და თუ სოფლად, ბაღში სწერდი—მაშინ მყისვე ვეტყვი სიოს,
რომ გაქვავდეს იმ ადგილას და მზე მელნად დაგაფრქვიოს!..
მაშ მითხარი! მაშ მითხარი ეს წერილი საარშიყო:—
რად მომიძღვენ, რას ფიქრობდი, სად დასწერე, რა დრო იყო?..
მსურს წარსულთა ნაფიქრალით აწმყოს რწმენით გავებრძოლო!..
მსურს წუთიერ გულის თქმასა საუკუნო ჰქონდეს ბოლო!..
ქ. ბაქო. ი. გრიშაშვილი.

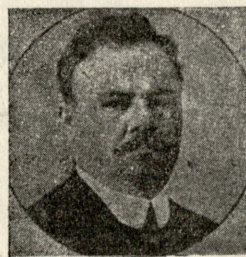
ამიერ კავკასიის დეპუტატები.

გ. გელოვანი.
სოციალისტ-ფედერალისტი.

კ. ჩხეიძე.
სოციალ-დემოკრატი.

ა. ჩხენკელი.
სოციალ-დემოკრატი.

მ. სკობლევი.
სოციალ-დემოკრატი.

ოკრი კანკი

1.
მზე ცისმარე დღე ამოდის, ჩადის,
თითქო თამაშობს მალულაობას...
ჩასვლის დროს სხვა გვარ ხვალეს გვიქადის,
ხვალ კი ვგრძნობთ ისევე არარაობას.

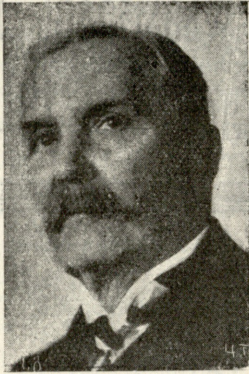
ჩემო ლამაზო, შენც მზესა ჰგევხარ!
ყოველ-დღე ახალ ტრფობას მპირდები;
მაგრამ რაც იყავ, კვლავ იგივე ხარ
და შემდეგ შიაც იგივე იქნები.

2.

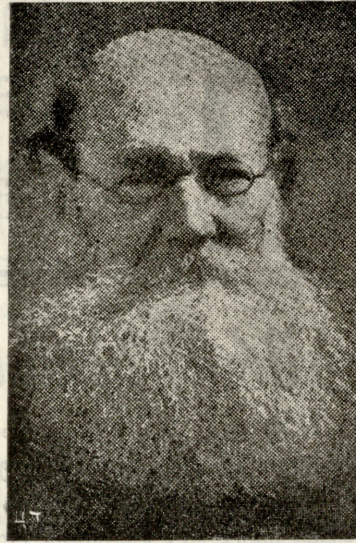
ორნაირ ნათელს მიგზავნის ზეცა:
პირმკრთალ მთვარის და მხურვალე მზისას;
დილისით მწვავს ცეცხლში ღამისა მსხვერპლად,
ღამით მფენს სხივსა გულცივობისას.

არ ვიცი რომელს ვუმღერო ქება,
რომელს გაუნდო გულწრფელი ტრფობა!
ერთში სიკოცხლე შიგ იფერფლებს
და მეორეში ცივდება გრძნობა...

ი. მჭედლიშვილი.

† მ. ლისენკო.
უკრაინელი კომპოზიტორი და საზოგადო მოღვაწე.

თ-დი პ. ა. კრამოტკინი. ცნობილი პუბლიცისტი. 26 გიორგობისთვის შესრულდა 70 წლისა. მას აკრძალული აქვს რუსეთში ცხოვრება და ლონდონში ბინადრობს. ეხლა მისი მეგობრები შუამდგომლობენ, რომ ნება მისცენ სამშობლოში დაბრუნებისა. (იხ. დღევ. გაზეთი).

ს. როდიანკო.
სახელმწიფო სათათბიროს თავმჯდომარე.

ზუნაზი

მარკ ტვენისა.

დიად, იმ დროს ქალაქში ძალიან მოდებული იყო ხუნაგი. ცხადია, დედები მუდმივ შიშში იყვნენ თავიანთი პატარების გულისთვის. ერთს მშვენიერს დღეს ჩემს კოლს მივუთითებ ჩვენს პატარა კლარაზე და ვუთხარ:

— ჩემო ძვირფასო, რად აძლევ ბავშვს ნებას, რომ ნაფოტები პირში იღოს და ლეკოს.

— ჩემო კარგო, ეგ სრულებით არ აენებს,— მიბასუხა ცოლმა, მაგრამ მე ჩვეულებისამებრ ავუხიარდი:

— ჩემო სიხარულო, რამდენადაც ვიცი, ყველა საქმელე-ბიდან ნაფოტებს ყველაზე ნაკლები ნაყიფრება აქვს.

ჩემი ცოლი გაიფხორა და მითხრა:

— ეს ნაძვის ნაფოტია, ყველა ექიმები კი ერთხმად ამბობენ, რომ სკიპიდარი, რომელსაც ნაძვის ხე შეიცავს, ძალიან სასარგებლოა ნაწლევათა და ხერხემლის ტვინით ავადმყოფთათვის.

მე ყურები ვცკვიტე:

— აჰა, მე სრულებით არა მცოდნია, თუ კლარას ხერხემლის ტვინი და ნაწლევები საღი არა აქვს!

— მერე, მაგას ვინ გეუბნება? რა სისულელეა!

— შენ თითონ არა სთქვი ეხლა...

— ეგ სულ ერთია; სარგებლობის მეტს ბავშვს ნაძვის ნაფოტი არას მოუტანს.

ამგვარი ლოლიკის წინააღმდეგ, რასაკვირველია, არაფერი მეთქმოდა, და ქედმოხრილმა ვუბასუხე:

— კარგი, თუ შენ აგრე გგონია, მაშ მე დღესვე შევუკვეთავ რამდენსამე ურემს ნაძვის ხეს. არ მინდა, რომ ჩვენს კლარას ასეთი უსაქიროესი რამ აკლდეს...

— თუ ღმერთი გწამს, ისევ შენს კანტორაში წადი, და მომასვენე. შენთან ხომ სიტყვა არ ითქმის, რომ მაშინვე კუდი არ გამოაბა და მსჯელობა არ დაიწყოს... იქამდის მსჯელობ, რომ შენ თითონ აღარ გესმის, რაზეა ხოლმე ლაპარაკი. საზოგადოდ, შენ არას დროს არ გესმის, რაზედ ლაპარაკობ.

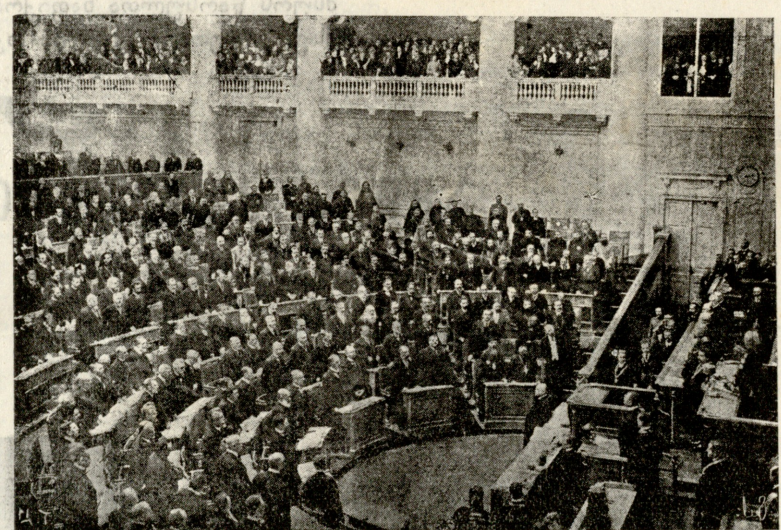
— ჩემო ძვირფასო, მინდა გაუწყოს, რომ შენს უკანასკნელ შენიშვნაში, კაცი გრძნობს...

მაგრამ მე ვერ მოვასწარი წინადადების გათავება, რადგანაც ამ დროს ჩემმა ცოლმა უკვე ამაყად აიღო თავი მალდა, ერთი შემპუსვრელი თვალით გადმოიხედა, და ოთახიდან გასრიალდა.

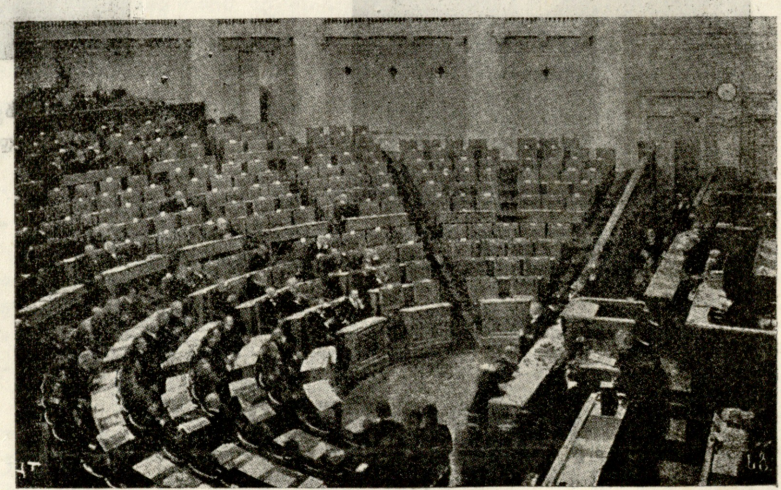
სალამოთი ძიძამ ჩვეულებრივ მოგვიყვანა კლარა, რომელსაც ამ დროს ძილის წინ ვეთხოვებოდით ხოლმე. უცბად კლარამ წამოახველა. ჩემი ცოლი მთლად გაფითრდა და უმწეოდ დაეშვა სავარძელში.

— ხუნაგი .. — ძლივს წამოილოლულედეს მისმა გაფითრებულმა ტუჩებმა. მაგრამ წუთის შემდეგ წამოდგა და მთლად აღინათო იმ ძალით, რომელსაც თვით სუსტს ადამიანებსაც კიანიკებს ხოლმე სასოწარკვეთილება.

სათათბიროს გარშემო.

მეთხე სათათბიროს პირველი კრება თავმჯდომარე როდიანკოს არჩევამდე.

მეთხე სათათბიროს კრება თავმჯ. როდიანკოს არჩევის შემდეგ.

განკარგულება მოახდინა, რომ კლარას კრაოტი ჩვენს საძილო ოთახში გადაეტანათ და თითონ თვალს ადევნებდა, რომ მისი ბრძანება სრულიად შეესრულებინათ. მე, რასაკვირველია, ვშველოდი, თუმცა ძალიან გულით მინდოდა ჟურნალის უკანასკნელი რვეული წამეკითხნა. საძილო ოთახის გვერდით საპირფარეშო ოთახში რის ვაი-ვაგლახით მოვაწყეთ ძი-

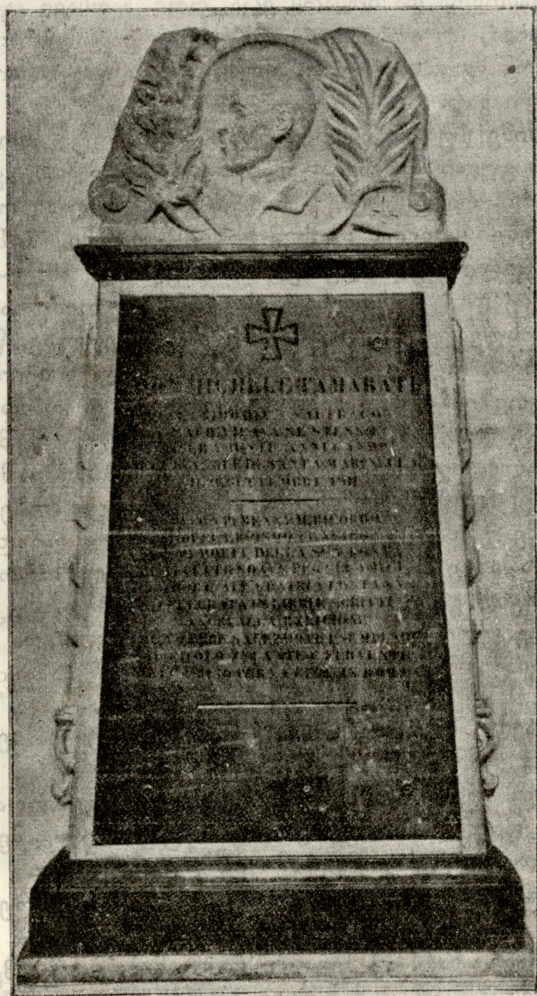
ძის დასაძინებელი ადგილი. მაგრამ შემდეგ ჩემს ცოლს მოაგონდა, რომ ამ გვარად ჩვენი მეორე ბავშვი მარტოკა დარჩება; გადავწყვიტეთ, კლარას კრაოტი ისევ საბავშვო ოთახში გადაგვეტანა.

ყველაფერი გავმართეთ.

ის იყო, კაბინეტში წასვლა დავაპირე, რომ უცბად ჩემი ცოლი მომიბრუნდა:

— კლარამ რომ ელიკოსაც გადასდოს?!

ამ მოსაზრებამ ისე შეაშინა, რომ აუწყრელი სიჩქარით კვლავ გამოვიტანეთ კლარას კრაოტი საბავშვო ოთახიდან. რა ვქმნათ! სად წავიდეთ! შეიძლება სასადილო ოთახში დავლაგდეთ, მაგრამ ძიძისთვის იქ ადგილი არ იქმნება; ძიძა კი, ჩემი ცოლის აზრით, ღამე უსათუოდ კლარას ახლო უნდა ყოფილიყო. ჩვენ ვფიქრობდით და ვანაწილებდით, თუ როგორ დავლაგდებოდით სასტუმრო ოთახში, კაბინეტში,

პატრი მიხელ თამარაშვილის ძეგლი.

ტალანშიაც კი, მაგრამ იმით გავათავეთ, რომ ისევ საძილო ოთახში დავბრუნდით.

ჩემი ცოლი რილასთვისაც შევიდა საბავშვო ოთახში, საიდანაც საშინლად აღელვებული დაბრუნდა.

— მორტიმერ! — მითხრა იმან ხმის კანკალით. — მორტიმერ, ელიკოს ისე მაგრა რადა სძინავს?

— ჩემო ძვირფასო იმან ყოველთვის აგეთი ძილი იცის.

— ვიცი! მაგრამ ეს მაინც საშინელებაა! გამზრდელი ახალგაზრდა და გამოუცდელია, მე ძიძაც ყოველ შემთხვევისთვის ელიკოსთან დავტოვე.

— მშვენიერი აზრია. მაგრამ... აქ ვილა მოგეხმარება, თუ კლარა მართლა ავად არის?

— ყველაფერს მე თითონ გავაკეთებ.

ეს სიტყვები ჩემმა ცოლმა ისეთი ქედ-მოხრით, ისეთი მოწამეობის კილოთი წარმოსთქვა, რომ მე საჩქაროდ ვცადე მისი დაშვილება და ვუთხარი:

— მე გიშველი! ჩემის მხრივ უსვინდისობაა ლოგინში ვიწვე, როცა შენ ავადყოფილ ბავშვს თავით უზიხარ.

ქართველთა განმანათლებელი, მოციქულთა სწორი ნინო, ივერიის მეფე მირიანს ქრისტიანობას უქადაგებს. ნახატი იუაკვეჩიძისა.

მაგრამ იმან დამარწმუნა, რომ მარტოკაც კარგად მოუვლის. ძიძა საბავშვო ოთახში წავიდა, ჩვენ კი ისე ტანსამოსიანი მივწყვეით.

ნახევარ საათის შემდეგ კლარამ რამდენჯერმე წამოახველა. ჩემი ცოლი წამოხტა და კრაოტს მივარდა.

— ღმერთო! სად არის აქამდის ექიმი? მორტიმერს! აქ ბავშვისთვის ძალიანა თბილა. ნამდვილი სიცხეა! დახურე ბუხარი ჩქარა!

ვ. ს. ქებურია (+) თავის შაეროპლანით.

მე ავდექი და სიბო დავხურე. ლოგინთან რომ მივიღო, ტერმომეტრს შევხედე და ჩემს გონებაში ჩემს თავს დავეკითხე, ძალიან ცხელა განა ოთახში, როცა ტერმომეტრი 15 ხაზზე უჩვენებს?

ამ დროს მოსამსახურე მოვიდა და შეგვატყობინა, რომ ჩვენი შინაური ექიმი ავად არის და ვერ მოვა.

ცოლმა მომაკვდავი მშვილის თვალებით შემომხედა და ძლივს წაიჩურჩულა:

— ღმერთი გვსჯის ჩვენი! აგეთია მისი დიადი ნება! ექიმი თავისს დღეში ავად არა ყოფილა. ღმერთი გვსჯის ჩვენი საშინელი და ცუდი ცხოვრებისთვის. მე მშურს, თუ შენ ეხლა შეგიძლიან, თავს მშვიდად გრძნობდე.

მე ტკბილად შევნიშნე, რომ ჩემი მცირე გონებით ვგონებ, ჩვენ იმისთანა საშინელი ცხოვრება არ გვიტარებია, რომ ღმერთს ჩვენი ცოდვების გულისთვის ჩვენი ექიმი ლოგინში ჩაეწვინა, მაგრამ ცოლმა ხელს შემოაკრა და შეჰყვირა:

— მორტიმერ! მაგ სიტყვებით ხომ ღვთის რისხვას იწვევ ჩვენს თავზე!

და მორთო ტირილი. მთელი ნახევარ საათი იტირა. შემდეგ ცრემლების წმენდით იკითხა:

— ექიმმა წამალი გამოგზავნა?

— გამოგზავნა. აი!

— მორტიმერ! შენ გინდა მეც მომკლა და კლარაცა! ნუ თუ არ გესმის, რომ ეხლა ყოველი წამი ძვირფასია? თუმცა... რაღად გამოგზავნა, როცა აღარავითარი იმედი აღარ არის?

მე მოკრთალებით შევნიშნე, რომ სადაც სიცოცხლეა, იქ იმედიც არის.

— იმედი! მორტიმერ! შენ თითონ არ იცი, რას ამბობ! შენ გინდა რომ... არა! ეს აღსაშფოთებელია! რეცეპტზედ აწერია: „საათში თითო ჩაის კოვზი!“ თითქოს ჩვენს წინ მთელი სიცოცხლე იყოს! მორტიმერ! დააღვეინე კლარას სადილის კოვზით წამალი. ჩქარა!

— მერე, სადილის კოვზით შეიძლება...

— შენ მთლად გადამრევ! ასე... დალიე, ჩემო კარგო... ტკბილი წამალია, ეს გიშველის... ჰო, ვგრე ეხლა კი მოიტა, შვილო, გულზედ თავი დამადე და დაიძინე... ახ, მორტიმერ! მე ვგრძნობ, რომ დილაშენს ვერ შეუძლებს. მორტიმერ! წამალი ნახევარ საათში თითო სადილის კოვზი აძლიე. უნდა აგრედდე რამდენიმე წვეთი ელი მივცეთ... კარგია კიდევ აკონიტიც დავაღვეინო!

მე ამოვიღე ელი და აკონიტი. კლარას ჩაეძინა. ჩვენც მივწეკით. მე დავილაღე და იმ წუთშივე წამთვლიმა. უცბად ცოლმა გამომადგინა.

— მორტიმერ! სითბო ღიაა?

— არა.

— მე კი არ ვიცი, არაფერზე არ იზრუნებ! აქ ისე ცივა, როგორც სარდაფში! ჩქარა, გააღე სითბო!

ავდექი, გავაღე სითბო, ისევ დავწეკი, ისევ წამთვლიმა და ცოლმა ისევ გამომადგინა!

— მორტიმერ! კლარას კრაოტი სითბოსთან ახლო მისწიე.

მე გადავდგი კლარას კრაოტი სითბოსთან და ის იყო ძილს ვაპირობდი, როდესაც ცოლმა მომთხოვა ზარი დამერეკა, რადგანაც იმისი აზრით საჭირო იყო ახლო ჰქონოდა თხის ქონი. ავდექი, გადავდგი ორი ნაბიჯი და ფეხი დავადგი კატას, რომელმაც თავისი უკმაყოფილება საშინელი კნავილით გამოხატა. მე გავბრაზდი, მინდოდა კატისთვის ფეხი ამომეკრა, და სკამს კი მოვარტყი.

— მორტიმერ! გაგიჟდი! ღამას რად ანთებ?

— მინდა ვნახო, თითი ხომ არ მოვიტყებ.

— ისა სჯობიან, სკამი ნახო, ხომ არ გატყებ? საწყალი კატა! იმისი რა ბრაღია...

— აბა, კატაზე კი სჯობს გავჩუმდეთ, გეტყვი მხოლოდ, რომ ტყუილად გაუშვი ძიდა, ის ყველა ამას გაცილებით უფრო კარგად გააკეთებდა, ვინემ მე.

ცოლმა ტირილი დაიწყო:

— ეს საშინელება! უბრალო რამის გაკეთება არ შეუძლიან იმ საზარელს წუთში, როცა ჩვენი ზავში...

— ყველაფერს გავაკეთებ!—თავგანწირვით წამოვიძახე მე,—მითხარი, სად არის თხის ქონი?

— საბავშო ოთახშია, ბუხარზე.

მე მოვუტანე თხის ქონი და დავწეკი. ორი წუთის შემდეგ ცოლმა კიდევ დამიძახა.

— მორტიმერ! მაპატივე, რომ კიდევ გსაქმებ. კლარას უნდა თხის ქონი წავუხვავა, აქ კი ასე ცივა. ბუხარი ანთე. შეშა შიგ აწყვიდა, მხოლოდ მოკიდება უნდა.

აენთე ბუხარი და იმის ახლო სავარძელში ჩავჯექი. ცოლმა მაშინვე დამიძახა:

— მორტიმერ! გაცივდები, ლოგინში დაწეკი.

ის იყო ლოგინთან მივედი რომ ჩავწოლილიყავ, როგორც ცოლმა შემაჩერა:

— მორტიმერ, კლარას წამალი დააღვეინე.

მე დავემორჩილე აქაც. ცოლმა ისარგებლა იმით, რომ კლარას გავეღვიძა, გახადა და დაუწყო თხის ქონით დახელება. მე ჩამეძინა. რამოდენიმე ხნის შემდეგ დამესიზმა, ვითომ მატარებლით მივდივარ, მაგრამ ორთქლ-მავალი ჩემთან ვაგონში ზის და თავის საბუფერო თევშებს მხარში მიჯლაგუნებს. გამომეღვიძა. თურემ ჩემი ცოლი ცდილობდა გავეღვიძებინე და კარგა ხანი მიჩვევდა მხარსა.

— მორტიმერ! აქ ორპირი ქარია. კლარას კრაოტი ბუხართან მისწიე.

კრაოტი ბუხართან მივწიე და ამ დროს რაღაც არშიანი ჩარსავი ჩამოვარდა. დავავლე ხელი და ბუხარში შევუძახე. ჩემი ცოლი წამოხტა და ბუხარს ეცა, რომ ჩარსავი ცეცხლისაგან გადაერჩინა, და ამასთანავე მისი მოკლე ბაასის დროს გამოირკვა, რომ მე გასაწყვეტი, ადამიანთა მტანჯველი და კაცის მკვლეელი ვარ.

რამდენიმე წუთის შემდეგ უნდა პირსახოცი ამომელო და კლარასთვის გული შემეხვია. ამის შემდეგ კლარას გარჩინიკები დავაკარი. რამოდენიმე ხნის შემდეგ ყელზე რაღაც მალამო მივაწებე. ყოველს ოცს წუთში ბუხარში შეშას ვუკეთებდი და ცოლის ხელმძღვანელობით კლარას ახალ-ახალ მალამოს ვაწებებდი, რისთვისაც ძალიან ხელოვნურად ვპოულობდი თავისუფალს ადგილს ბავშვის სხეულზე. წამალიც, ცოლმა მითხრა, ოცს წუთში ერთხელ დამეღვეინებინა, მხოლოდ ჩაის კოვზით, რადგანაც სხვაფერად ის დილაშენს აღარ ეყოფოდა. დილისთვის ოთახში დამზადებული შეშა გამოილია, და ცოლმა მომთხოვა, რომ შეშისთვის სარაიაში წავსულიყავი. მე ვცადე წინააღმდეგობა, მაგრამ უღმომბელი ლოლიკის წინაშე უნდა ქედი მომეხარა. სამჯერ ჩავედი დაბლა კიბეზე და მაშინვე მიმეძინა. გამომეღვიძა ისევ ორთქლ-მავალის სიახლოვეთ გამოწვევულ ნაცნობ გრძნობით. უკვე სრულიად გათენებულიყო. ჩემს ახლო იდგა ცოლი და აღელვებით ძლივს და იდგამდა სულსა. ბოლოს სასოწარკვეთილებით დაიყვირა:

— გათავად, მორჩა ყველაფერი! გამოგვეცალა ხელიდან!.. კლარას... ოფლი სდის!

მინდოდა შემენიშნა, რომ გახურებულ ბუხართან, ორი საბნის ქვეშ და მალამოს ქერქში სკამსაც კი მოუვა მეთქი ოფლი, არამც თუ ბავშვსა, მაგრამ კეთილ-გონიერად შევიკავე თავი და მხოლოდ ვურჩიე კრაოტი ცოტა მოეშორებინა ბუხარისათვის.

— სულელი ხარ! აქ წუთის დაყოვნებაც არ შეიძლება! გაიქეცი ექიმთან! ცოცხალია თუ მკვდარი უთუოდ მოიყვანე! წამოვაცყენე საწყალი ექიმი ლოგინიდან და მოვიყვანე. იმან გაშინჯა კლარა და სთქვა, რომ საშიში არ არისო. მე გამეხარდა, მაგრამ ჩემი ცოლი კი გაჯავრდა, თითქოს ექიმს რაღაც უკადრისობა ეთქვას. შემდეგ ექიმმა საგულგებლად წარმოსთქვა, რომ კლარას მხოლოდ ყანყარტო აქვს რილათი ცუბრალოდ გაღიზიანებული. ამ სიტყვების შემდეგ ჩემი ცოლი მზად იყო კარები ეჩვენებინა ექიმისთვის. ექიმმა დააღვეინა კლარას რამდენიმე წვეთი რაღაც წამლისა, რამაც კლარას ხველება დააწყებინა, რის შემდეგაც ლამაზად ნახევ მოჩნდა რამდენიმე ნაძვის ნაფოტის პწკარი.

— ჰხედავთ!—მზიარულად წარმოსთქვა ექიმმა.—აი! აღბად ნაფოტები იღო პირში... ეს საშიში არ არის!

— რასაკვირველია!—საჩქაროდ დავემოწმე ექიმს.— მითუმეტეს, რომ ის ღეჭავდა ნაძვის ნაფოტებს. ნაძვის ხეში კი არის ბელაკონი, რომელიც ძალიანაჰშველის სხვა და სხვა ავადმყოფობას. ჩემი ცოლი თქვენ ამას დაგიმტკიცებთ.

მაგრამ ცოლმა არაფერი დაამტკიცა. იმან შემომხედა მომკვდინებელი სიძულვილის თვალით, გავიდა და კარები გაიჯახუნა.

ამის შემდეგ კლარა ნაძვის ნაფოტებს აღარა ღეჭავს ხოლმე.

გ. ნამორაძე.

